

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... — 16 kor.
 Negyedévre... — 4 «
 Helyben háború hordva:
 Egész évre... — 20 kor.
 Negyedévre... — 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... — 24 kor.
 Negyedévre... — 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétbe és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.
 A szerkesztőség kóriratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 2.

Politikai ujév.

Jó gazdának mondják a miniszterelnököt, de ha úgy gazdálkodik, a mint beszélni szokott, akkor földjein csak keret az aranyzinü buza, hogy harmóniába hozza a lángoló pipacsot a szende buzavirág kékjével s a buzánál is a szín a fő, nem a mag.

Az ujévi beszédek közül, mint egy temetési menet egyformaságából a tavaszi női kalap, úgy virágozik ki a Széll beszéde.

Quotáról, vámról, adó és fizetési reformról csak nagyító üveg alá való adagokkal szolgál a beszéd, de mikor a liberálistusról szól, akkor font számra szórja a pudert, hajfestőt, bájpótlót, kendőző szereket, marok számra dobálja rá a virágot s az elismerés parfümjével locsolja végig pártja kopott ideálját.

Igazán el lehet mondani beszédje végén a bemutatott liberálistusra, hogy nagy munka volt a kiöltöztetés, de olyan jól sikerült elfedni a mi van s pótolni a mi nincs, hogy szinte belé szeretnénk mi is a kis liberális ideálba — csak eszünkbe ne jutna, hogy milyen viharos a multja s mennyit pazarolt már türelmes szépítőjének, az országnak pénzéből, hitelből, hitéből és erejéből.

Hajh! szép frázisokkal, floskulusokkal ékes a miniszterelnök beszéde, de hát a gyerek gyönyörködik a buzatábla pipacsában s szedi boldogan, mert virág, a gazda azt mondja rá, hogy gazos az a tábla, mert a virág csak a kertben ékeség, a buza között, gyarló munka jele.

Okulni óhajtottunk ezekből az ujévi beszédekből, de csak annyi tanulság jutott belőle, hogy: hej! de sokat kell *beszélniök* szegény politikusoknak, nehogy valamit *mondani* találjanak.

A beszédek következő sorrendben folytak le:

Tisztelgés a miniszterelnöknek.

A szabadelvű párt az ujév alkalmából, miután előbb a klub helyiségében *Podmaniczky Frigyes* bárónál, a szabadelvű párt elnökénél tisztelgett, akit *Mohay Sándor* üdvözölt s akinek az öreg *Podmaniczky* meghatottan válaszolta, hogy *sok keserűség, baj és félreértés* érte, de hát azért örül, hogy a szabadelvű párt győzött a választásokon, — *Széll Kálmán* miniszterelnököt testületileg felkereste a miniszterelnöki palotában.

Andrássy Gyula gróf üdvözölte a miniszterelnököt s megemlékeztet a választásokról, melyek igazolták, hogy az ország a szabadelvű párt mellett van, így folytatta:

Súlyos felelősség előtt állunk. Közjogi állapotaink súlyosak. A közigazgatás reformjádolgaiban a helyes uton vagyunk, de még sok a tenni való. Programodat ismerjük: a mienk vagy, a mi husunkból való hus, vérünkben való

vér. (Elénk tetszés.) Egységesekek is vagyunk. Ha vannak is árnyalatok, ezeknek harmonikus összefoglalója: a személyedbe vetett bizalom. (Eljenzés).

A szabadelvű párt a közös vámterület hive. Tudja, hogy csak méltányos alkut köthetünk és ez esetben számíthatunk rá. De mindenki érzi, hogy *vitalis érdekeinket feledni nem szabad* Ezért rossz alkura kaphatók nem vagyunk. (Zajos eljenzés). Nem azért mondom ezt, mintha azt hinnék, hogy rossz alkut is kötnél, hanem hogy tudja meg mindenki, hogy itt egy erős közszellem van, melynek mindnyájan, te is, szolgáló vagyunk. (Tetszés).

Ezután boldog ujévet kívánt a miniszterelnöknek és családjának. A beszédet hosszas, zajos tapsokkal fogadták.

Széll Kálmán miniszterelnök megköszönte a jókívánságot. Mit adjak én — ugymond — cserébe? Azt az ígéretet, hogy e helyen csak kötelességet teljesítek, ahogy Isten erőt adott. En a kormány hatalmát nem a hatalomért gyakorlom. Nem tartom az én tulajdonomnak a kincset, hanem az ország közjává. (Eljenzés). Az a lobogó, melyre elveink vannak írva, lobogjon diadallal!

A nemzet akaratának nem álltam utjába. Azt a tévtant, mely sokak illúziója volt, hogy a többséget csak erőszakkal lehet megcsinálni, meg kellett dönteni. A nemzet egyik ellenzéki párt programját se fogadta el, pedig a függetlenségi tábortól tetszetős dallamok zengtek feléje. Elmult századok abszolút függetlenségét mutogatták csillogó mezben. De a nemzet belátta, hogy új viszonyok vannak s nem akarja megingatni a pragmatika szankciót, összes közviszonyainkat, az ország konszolidációját, a szerény, de biztos hajlékot nem cseréli fel a légvárakkal. Elutasította a nemzet a másik pártot is, mely minden liberálisnak ellenzője.

A liberálistus teremtette meg a magyar nemzet kulturát, (?) a magyar állam csak a szabadelvűségi alapon épülhet fel. (Vajjon?)

Nem a mi hibánk, hogy Magyarország és Ausztria közt a helyzet bizonytalan. Véget kell ennek vetni. Teendónket előírja a törvény. Ezzel kezünkben keressük az ország igaz érdekeit. Legelső sorban áll a *vámtarifa* nehéz kérdése. Külföldön is nehéz harcok folynak e téren, pedig azok nincsenek vámközösségben.

Azon leszünk, hogy oly egyezséget kössünk, mely az ország gazdasági érdekeinek egyetemlegesen megfelel, de nem feledjük, hogy ez *országnak gazdaságilag élni kell*, (Eljenzés) s *ennek feltételeit nem tévesztjük szem elől*.

Addig ne ítéljen senki, mert az előre való ítélkezés helytelen. A gordiusi csomó ketté vágása könnyű, de kérdés, megfelel-e a célnak! Mint a múlt keze biztossággal nyul a sebhez, úgy kell nekünk e kérdéshez nyulni. Minél kevesebb rázkódással kell — ha lehet — az érdekeket megvédelmezni.

Munkára hívja fel a társadalmat s így végzi: A szeretet jegyében kezdődik — ünnepek után — az új idő. Szeressetek, ha biztok bennem s bizzatok bennem, ha szerettek. (Eljenzés.)

Hosszas eljenzés kísérte szavait. A miniszterelnök sorba kezet fogott a jelen voltakkal. A tisztelgésnek fél tizenkét órákor volt vége.

A házelnöknel.

A miniszterelnöki palotából a képviselők és a párttagok a képviselőházba siettek a hol a ház elnökét, gróf *Apponyi Albertet* *Hódossy Imre* a párt nevében a következő beszéddel üdvözölte:

Nagyméltóságú Elnök ur!
Mélyen tisztelt Barátunk!

Az ujév elején megjelentünk, hogy téged tisztelt barátunk üdvözöljünk. Midőn elfoglaltad elnöki székedet, megmondottad, hogy ebben az országban a szabadságnak és az erkölcsi uralomnak érvényesülni kell. Ez volt egész életed vezérlő eszméje. Fényes politikai multad egész fonala erről tanuskodik.

Oszatlan helyesléssel fogadta a ház vezéreszmédét és ezt magáévá tette. Te mindenben anonosítottad magadat pártunk vezérének politikai elveivel, akinek jelszava: »Jog, törvény és igazság.« Ezek azok az elvek, amelyek egy alkotmányos erkölcsi politikának legfőbb biztosítékai.

Az erkölcsi erők ellentéte, a törvénytörés a nyers hatalomnak visszaélése az alkotmányos jogokkal. A nemzet évszázados története mutatja, hogy nem türte meg a törvénytörést. Most minden tekintetben meg van az összhang.

Ez az összhang lehetővé teszi, hogy a nemzet érdekeit sikeresen megvédjük és a magyar állam nemzeti egységét sértetlenül fenntartsuk, sőt fokozzuk.

Fontos most ez az összhang, mely hivatva lesz megvédeni azon törekvéseket, melyek az állam érdekeinek veszélyeztetésére irányulnak. Az összhang teszi lehetővé, hogy a nemzeti gazdaság minden ágát kultiváljuk. A képviselőház a te bölcs vezetésed mellett e feladatoknak meg fog felelni, garancia erre a te személyed, az európai tekintélyed. Isten éltesen soká kedves barátunk, valamint szeretett családodat is. (Hosszas éljen.)

Apponyi Albert gróf az üdvözlőre a következőleg válaszolt:

Midőn szíves megjelenésteket és igen tisztelt barátom szívélyes szavait megköszönöm, egyszersmind tiszta szívemből vissza kívánom az egész országgyűlésnek, főleg azon nemzetnek, amelynek képviselői vagytok, azon jókívánalmakat és Isten áldását, amelylyel ti engem elhalmoztatok.

Nagy szükség van erre, mert nehéz és súlyos viszonyokat élünk. A gazdasági depresszió, — hogy ne mondjam válság — erősen érezteti viszonyainkat. Fokozza ezen állapotot a bizonytalanság. Nem jogi tekintetben értem mert természetesen, hogy ebben az értelemben országunk teljesen önálló és független. Érttem én azonban abból a helyzetből kifolyólag, a melyek a társországok kereskedelmi szerződéseinek fennforognak.

Ebben a gazdasági kérdésekben, úgy látom, hogy a közhangulat eltompulása észlelhető. Ezzel szemben azonban viszont áll, hogy alig alakult meg a képviselőház már is e kérdések horderejével foglalkozott. Ennek a háznak a tagjai, bármily nagyok közöttük az ellentétek, egy közös kiindulási pontnál hamarabb találkoznak, mint bármely más nemzet képviselői.

Mert az ellentétek nem az intézményekre, hanem egyes összefüggő kérdésekre vonatkoznak.

A gazdasági kérdésekben is egyek vagyunk, habár e tekintetben a részletekre nézve nézeteltérések vannak.

Szól ezután a belügyi reformról. A különböző pártok egymás elveit ebben az országban tiszteletben tartják és ettől a személyi animozitás távol áll.

A képviselőháza nagy feladatok megoldása hátra, megvagyok győződve, hogy a ház minden egyes tagja kötelességét fogja teljesíteni és a nemzetet képviselőivel nem fogja csalódás érni.

Bizom ebben a reményben, Isten benneteket soká éltesse. (Éljenzés).

A néppárton.

Az országgyűlési néppárt is alkalmi beszédekkel ünnepelte meg az évfordulót. A tagok délelőtt 10 órakor gyülekeztek a párhelyiségben, ahol előbb Molnár János üdvözölte gróf Zichy János pártelnököt, kinek rövid válasza után az összes párttagok gróf Zichy Nándor Maria-utcai palotájába vonultak, akibe gróf Zichy János intézett beszédet, melyben a többi között ezeket mondta:

A mi politikánk — nyomd — magyar, keresztény s konzervatív. Ha talán némelyek előtt úgy rémlik, hogy a jelenben a konzervatív elvet nem alkalmazzuk mindig megfelelően törekvéseinkben, úgy ezen — kétségkívül — optikai csalódás, melynek oka abban is keresendő, hogy oly messze van tőlünk a cél, hogy jóval feljebb kell ezélnünk, mint a célpont maga, hogy a gravitáció törvénye folytán azon pontba találjunk bele, amely az elérendő ezért képviseli. Az ellenük kifejtett horribilis és indokolatlan ellentételés normálisabb lesz, úgy mi nemcsak tényleg, de látszólag is teljesen keresztül fogjuk vithatni politikánkban ezen elvet, melyből az természetesen teljesen táplálkozik. De addig is, míg ez idő bekövetkezik, *elveinkből egyetlen egy jollát sem adunk fel* azért, mert tudjuk, hogy ezen elvek a nép szívéből erednek és meggyőződésünk, hogy csak azon politika lehet életképes, mely a nemzet érzelmi világából táplálkozik.

Gróf Zichy Nándor a beszédre bővebben reflektált. Mindenekelőtt az egyházpolitikai törvények revízióját említette, aztán áttért az Ausztriával kötendő kiegyezés feltételeire, kiemelve, hogy mindenféle biztosítékot meg kell teremteni, hogy mellékletekben a vámterület köztársasági illuziójára ne tételhetők. A megyei választásokra és a közigazgatási reformokra

vonatkozó megjegyzésével végezte beszédét, melyet hívei nagy figyelemmel hallgattak. A tagok újabb üdvözlésével a tisztelgés véget ért.

A függetlenségi pártan.

A Szederkényi Nándor elnöke alatt álló függetlenségi és 48-as párt Budapestén időző tagjai is fölkeresték Bortha Miklóst, továbbá Szederkényi Nándort, a párt elnökét és mind a kettőjüket az új év alkalmából melegen üdvözölték.

Kossuth Ferencz pártjánál az ideje nem volt meg a szokásos újév tisztelője, mert a párt elnöke, Kossuth Ferencz ágyban fekvő beteg. A beteg pártelnökkel a párt nem tisztelt ugyan testületileg, de azért a pártnak a fővárosban levő tagjai fölkeresték Kossuthot és Ráth Endre párttitkár újját fejezték ki legjobb kívánataikat.

Nagyváradon.

A városi tisztikar újév tisztelgése.

Mozgalmas képe volt újév reggelén az ódon városbáznak. Kilencz óra tájban gyűlkezni kezdtek a város tisztviselői s a hosszú, setétes folyosó lakanként megtelt feketeruhás alakokkal, akik kollegiális szíveséssel mondottak el egymásnak a szokásos jókívánságot. Barátságos, benső hangulat ülte meg az egész épületet, főként pedig a város érdemes tanácsjának szobáját, ahol egymást érték a jókívánatokat tolmácsoló tisztviselők. Kétszáz 10 óra előtt azután a hatalmas csoportra növekedett sereg Rimler Károly főjegyző vezetése alatt átvonult a megyeházára, ahol a tiszteremben varakoztak a főispánra. Rövid várakozás után belépett a terembe Beöthy László dr. a szimpatikus főispán, kit lelkes éljenzéssel köszöntöttek az egybegyűltek.

Majd Rimler Károly lépett elő s a város egész tisztikara nevében magvas és megasszárnyalású beszédben köszöntötte a főispánt. Vázolta beszédében azon fontos és évtizedekre kiható jelentőségű kérdéseket, melyek a beköszöntött újév során megoldásra várnak, hangsúlyozta, hogy a városi tisztviselői kar — noha tudatában van a reá váró nehéz feladatoknak — soha nem szűnő ambícióval és munkakedvvel törekszik azon, hogy szeretett városunk érdekeit legjobb tihetréggel szertart előre vigye. Eppen ezért tekint is a tisztikar nyugodtan a márciusi tisztújítás elé. Kiemelte végül a szó-

nok, hogy a főispán rokonszenves támogatásától és bölcs vezetésétől reméli főként a tisztikar, hogy nemes törekvései a közügy javára érvényesülnek. Eppen e szeretetteljes bizalomtól áthatva — fejezte be beszédét a szónok — kétségkívül tisztviselőtársaim legbensőbb óhaját tolmácsolom, mikor azt kívánom, hogy az Isten Méltóságodat és nagybecsűlt családját boldogságban és örömben nagyon sokáig éltesse!

A felhangzott lelkes éljenzés után Beöthy László főispán válaszolt.

Mélyen meghatja őt a városi tisztikar rokonszenve és ragaszkodásának ez újabb jele. Midőn ezért őszinte köszönetet mond, nem mulaszthatja el, hogy megilletődve meg se emlékezzék arról, akinek szintén itt kéne lennie, a város közszeretében álló polgármesteréről. Es midőn a feletti szomorúságának ismételtén kifejezést ad, hangsúlyozza egyúttal ama benső óhaját, vajha az isteni Gondviselés mielőbb visszaadná a város jeles és nagytehetségű polgármesterének teljes épségét, hogy újra munkálkodva láthatná őt viszont nemes törekvéseiben. Attérve azután a szónok szavaira, kijelenté a főispán, hogy ismeri nagyon jól a városi tisztikart, tudja és ismeri azt, hogy mennyi nemes buzgalom vezet őköt munkásságukban és éppen azért természetesnek találja azt, hogy a város törvényhatósága lépten nyomon csak támogatta ebbeli törekvésekben a tisztviselőket. Meg van arról is győződve, hogy e harmonikus együttműködés fennmarad a jövőben is. Eppen azért hiszi is, hogy a küszöbön álló tisztújítás — mint érdemleges bírálat — csak elismerés lehet és lesz az egyes tisztviselőknél, csak úgy, mint az egész tisztikarnak. Beszédjét azzal végzi: Tiszta szívből kívánom, hogy a multhoz hasonló nemes buzgalom hassa át önöket abban, midőn a város érdekeit szolgálatában nemes hivatásukat teljesítik. Az Isten éltesse önöket.

A gyönyörű beszéd nyomán hatalmas éljenzés riadt. Majd a főispán sorban kezét fogott a tisztviselők java részével; többször hangsúlyozván mosolyogva, hogy igazán impozáns megjelenésű a városi tisztikar, így együtt.

Majd azután a főjegyző és főkapitányok közül, kiket a főispán magánál marasztalt még, átvonult a város érdemes tisztikara, hogy új kedvvel, új erővel kezdje meg munkálkodását az új évben. — i. —

A „TISZANTUL“ TÁRCZAJA.

Mese.

Irta: Mátyás-Prigl Olga.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer két leány, két testvér. Egy fészekbe születtek, amolyan apróbb, szegényes fészekbe, a mit unos untalan megtéphetett a szél, elsodorhatott a vihar. Körül-körül a nagy magas kőházak nemhogy megoltalmazták volna, de még jobban rázudították az idők viszontagságait, hulló vakolat verte, eső áztatta, a kéményekből szüntelen kavargó füst is oda szállott le, a csöpp udvarra, hogy elkeresse onnét a violaszagot, a hófehér teljes ibolyák illatát, a mikkel körül volt szegve a kert, a folyosó eleje, a kicsi utak, hogy még az ablakokba is jutott belőlük.

Az idősebbik leány, a másik a kicsi Hamupipőkének a néneje, úgy járt, két közöttük, mintha ő maga is fehér viola lett volna. Szép, nagy, teljes ibolya, álmodó fehér arcúval. Az emberek olykor megállottak a kis alacsony léczkerítés mögött, úgy bámultak befelé. A virágokat csodálták, s a süppedékes mohos házat, a miben az az eleven virág termett. És ő meg sem rezgett a sok kíváncsi tekintetől, talán észre sem vette őket. A napon sütkezett, a legmelegebb napon, amit visszavert a fehér bőre, mint a márvány. Csak a szája

piroslott ki belőle, a márványarczából, mint csöppentett vér. A savargó piros ajka.

Olykor kijött egy öreg ember a mohos házból, apró és hosszú szakálu, mint valami erdei manó. Odasomolygott a leány mellé és simogatta a szép fejét. Alig-alig ért hozzá, valahogy el se olvadjon az érintésétől. Az egykedvűen bámulta a habos bányafelleget. Úgy tetszett, mintha nem is élt volna, vagy csak mindig álmodna. Álmodna verőfényes nappal, hogy éjszaka órák hosszáig elmézzé a csillagokat. Olyankor piros lett az arca s a szeme, ragyogott. Ragyogó, szép csillagok, — beszélt hozzájuk lázasan, ha úgy szétverhetném a mohos tetőt és kinőhetnék belőle, mint a büszke palma az üvegházból, hova beszorították és innen a hol rabnak tartanak. Mert ki érti meg dalom, ezek a penészes, szürke falak elfogják, megölik, mint véretem, mely szeretne kicsapni medréből. Ezer sejtelmes érzés győző szomjúság a dicsőség után engem is megöl.

Olykor kilopodzott ágyából, lépése se hallzott. Valahol lenni a ház végén volt egy szoba, még odonabb a többinél, ott áldozott ő a sejtett dicsőségnak. Epédő dalát hallottátok-e a fülemilének, messze csatlított az éjszaka. A fehér leány volt, de ki hallotta, azt hitte: álmodik. És a hogy maga köré csavarta libegő kötöttségét! — Ugy omlott le rája a ráncz, mint a faragott márvány szobrokon. És míg az egyik pillanatban úgy tánczolt, forgott, mint egy

bachánsó, — térdre rogyva, imádságra kialszolt kezével olyan volt, mint a Madonna.

A másik leány, — Hamupipőke, mind-azokról nem tudott semmit. Csöndesen aludt a maga ágyában. A csillagfény nem háborgatta. Kicsit vörös, kidolgozott keze ott nyugodott a paplan fölött, mellette rendbe rakva a sötét színű házi ruhája, a nehéz cipői. Hamupipőke dolgozott mindig és mindenkiért. Gondozta a kertben a fehér violákat, mint a hogy gondozta a szép nényét, a fehér leányt. Dehogy is irigkedett volna rá, dehogy is hagyta volna dolgozni. Gyönyörködött benne, azt se kívánta, hogy szóljon hozzá. Egyszer aztán jött a tél. A fehér violákat elvitte a fagy, a hideg. Egyenként hullajtották el a szirmaikat és egy zuzmárás reggel eltűnt a fehér leány is, mintha csak elvitte volna a havas felleg, a köd, a mi minden éjszaka leszállott hozzájuk. Az apja, a kis öreg ember nem győzte baba várni, elvitte a bánat, a sir. Mert hát ugyan kit simogatott volna ezután? — Hamupipőke sohse ért rá arra, hogy simogassák. Hamupipőke mindig izgett, mozgott és a kezei se voltak puhák.

Az apját azért mégis nagyon siratta és most már neki hordta ki a fehér violákat. A sirjára tiltette, hogy talán látná felülről, az ő lelki szemével. És ott ült a violák mellett naphosszant. A violákat nézte. Azt nem látta, hogy viszont meg rája néznek. Egy pár hüségés barna szem. És nem tudta, hogy megoivassák

A törvényszék tisztelgése.

A nagyvárad-i kir. törvényszék, a járás-bíróság és kir. ügyészség tagjai délelőtt 10 órakor tisztelegtek Nagy Ferencz elnöknel. Jelentsik István kir. ítélőtáblai elnök üdvözölte a bíróságok nevében az elnököt, kiemelve beszédében azt a ragaszkodást, melylyel az önzetlen, munkás és minden tekintetben kiváló hivatalfőnök irányában viseltetnek.

Nagy Ferencz válaszában megköszönte az őszinte, szívből jövő üdvözlést. Kijelentette, hogy a bíróság minden egyes tagja dícséretet érdemel, mert szorgalmasan és jól munkálkodtak. Kérte, hogy továbbra is tartásuk meg szeretetükben, támogassák továbbra is működésében.

Az ügyészség nevében dr. Nagy Géza kir. ügyész üdvözölte az elnököt.

A törvényszéktől a királyi táblához vonult az üdvözítő küldetés, Nagy Ferencz törvényszéki elnök vezetésével. Ritoók Zsigmond az elnöki fogadó teremben várta őket.

Nagy Ferencz szép beszédében üdvözölte a tábla nagydírmű elnökét.

„Megjelentünk — ugymond — a törvényszék, ügyészség és a két járásbíróság tisztviselői kara nevében, hogy az ujesztendő küszöbén szívesen kívánatainkat kifejezzük s üdvözöljük Meltóságodat, igazságszolgáltatásunk kiváló vezérét, a nagyvárad-i királyi tábla szigorú, erélyes, de minden körülmények között igazságos vezetőjét, amelynek tíz éve múlt, hogy az élén áll. Kiemelte beszédében azt a nagyfokú tevékenységet, melyet Ritoók Zsigmond az igazságszolgáltatás terén kifejtett; mindezekért köszönetét fejezi ki úgy a maga, valamint karsársai és az igazságszolgáltatás nevében is. Végül kérte Isten áldását, hogy hosszú életet s boldogságot adjon a kiválóan tevékeny nagy férfinak.

A szép beszédet eljenzés követte.

Ritoók Zsigmond klasszikus szép beszédében köszönte meg a személye iránt megnyilvánuló szeretetet és ragaszkodást. Majd így folytatta:

Figyeltem uraim az önök munkásságát. Figyeltem általában véve bíróságaink tevékenységét s arra a meggyőződésre jutottam, hogy általában véve bírágknál a magas fokú kötelességérzet és a jó iránt való törekvés párosul. Mondhatom, boldognak éreztem magamat, mikor egyik-másik bíróságnál azokat a jelenségeket fedeztem fel, a melyekből megállapíthattam az igaz ügyszeretet és a kötelességtudást, mert meggyőződésem szerint ebben találhatom fel a jövő reményét, a jövő fejlődést s az igazságszolgáltatás jóságának biztosítékát.

Ha a jövő fejlődéséről beszélek, uraim, kérem

könnyeit, a mik végigsorogtak szürke ruháján, a fehér violákra.

Egy szálát minden nap hazavitt belőlük, hogy ne legyen olyan nagyon egyedül otthon. A virág mintha beszélt volna hozzá, beszélt volna nényéről, a fehér leányról, a ki egy zuzmarás téli reggelen eltűnt, mintha a havas felleg vilte volna el.

Fele uton járt már, a mikor észrevette, hogy elvesztette a fehér violát. Megállott, töprengve, visszaforduljon-e, a mikor szemközt jött rá valaki. Egy pár hűséges szemtapadt rá s valaki átnyújtotta a virágot: tessék... És mondta tovább: ha szabad volna mindennap vigyáznom reá, — a violára...

Őszintén, ártatlanul nézett szemébe a leány. Csodálkozott, hogy ime egy férfi, a ki nem apró s nincs hosszú szakála, mint a szegény apjának volt.

Köszönöm, — mondta és nem ellenkezett, hogy nap-nap után vigyáztak rá, el ne veszítse a violáját. Így, így szeretném egész életünkön át, — mondta a férfi. Becsületes, nyílt volt az arca.

A leány megsápadt egy kisé, de aztán még jobban fölpirult. Körül-körül hullott már akkor a sárga levél. A tél is eljött, fehér, hideg tél nap. Kéz kézbe jöttek vissza a templomból és imádkoztak, a mikor az első ebédet együtt elköltötték. Vendégük nem volt, csak egy cserép fehér viola az asztalon.

Igy esztendőről, esztendőre. A ház állt

önöket, ne tekintsék azt a jelen kritikájának. Bizom benne, hogy nem fogják félreérteni szavaimat. Hiszen el kell ismernünk, hogy az igazságszolgáltatás terén is, mint minden más intézményünkben, a fejlődés mulhatatlanul szükséges. Hogy éppen ebből a célból fokozni kell a tevékenységet, a munkásságot. Hogy messze ut van odáig, míg legmagasabb színvonalra emelhetjük az igazságszolgáltatást. Tökéleteset nem adhatunk soha, mert emberek vagyunk. Itt az nyugtathat meg bennünket csupán, ha arra törekszünk, hogy az általunk felismert legjobbat adjuk. Ezt pedig úgy ismerjük föl, ha lépést tartunk a tudományval.

Ezután felhívta a bírákat, hogy szolgálják a tudományt és műveljék, a mennyiben elfoglaltságuk megengedi, tekintsék az elméleti tanulmányt kötelességüknek. A küzdelem és munkálkodás meghozza jutalmát.

Az ügyészségnek is szíves köszönetét fejezte ki és örömet a jó viszony felett, mely az ügyészség és a bíróság között fennáll.

A kir. ügyészség tagjai Lázár Márton alügyész vezetésével kívánták boldog újvet dr. Nagy Géza kir. ügyésznek.

Arvák báró Gerliczynénél.

A nagyvárad-városi árvaház növendékei Bordé Károly gondnok vezetésével az újév alkalmával a szeretett elnökönél, báró Gerliczy Félixnéél tisztelegtek, kinek ártatlan kisdetek őszinte jókat kívántak az új évre. A szeretetreméltó elnöknek lekötözött szívességgel fogadta őket s 40 korona összeget adott a gyermekek megvendéglésére.

Tanítók újéve.

A vármegyei tanítótestület újéve napján tisztelgett Beöthy László főispánnál, Szunyogh Péter alispánnál, Sipos Orbán kir. tanfelügyelőnél és Rimler Károly helyettes-polgármester-nél. A küldöttséget Réz Mihály elnök vezette. Ugyancsak az ő vezetésével tisztelgett a zeneiskola tanári kara Mezey Mihály egyleti elnöknel. A tanítók mint értesülünk az újévi üdvözlések megváltása czimén a tanítók internátusára gyűjtést indítottak.

TÁJÉKOZTATÓ.

Január 3. Szigligeti-társaság ülése.

Január 4. Orvosok gyűlése d. u. 1/25 órakor.

még, bár a tél mohos volt, s a lézkerítés is korhadt egyre jobban. Majd kijavítottuk, rendbe hoztuk azt is, tavasszal talán, — mondják ők ketten. Jött a tavasz, s minden tavasz hozott valamit, a mi elvitte azt, a miből új tetőt, új kerítést építhettek volna. Hármán voltak már, három éhes szájacská. De ők egyre jobban áldották az Istent érte és nem érezték, hogy a mohos tetőn itt-ott befujt a szél és olykor be is csorgott az eső. A gyerekek meg a lézkerítésen hancuroztak, kár is lett volna még újat csináltatni, — majd ha megjő az eszük...

Csak befutnak egy nap lélekszakadva, mint a megrebent galambcsapat. Angyal, angyalt láttunk, újságotlák pingve. Kinéz az asszony és majd összeesett szegény a nagy örömtől. A nénye jött be a kapun, libegő fehér kőutósnben és százsor szebben, mint valaha.

Megnőtt, mint a büszke pálma, tehetsége megvívta az ostromlót eget, lába nyomán babér terem, dicsőség babérja. Övé az egész világ és meséket mond róla a szürke ruhás asszonynak. Hívja: gyertek hozzám! — rózsákon feküsztek! Megosztom veletek a dicsőséget, — nekem már nehéz... Elbődített a sok virág... Egy szál fehér violáért jöttem ide, haza...

A szürke kicsi asszony csak mosolygott, de szorosabban ölelte magához a három szőke fejet, az ő csibécskét.

Tisza Kálmán képviselőjelöltsége.

Tisza Kálmán, akinek egészségi állapota különben napról-napra javul, az *abrudbányai* szabadelvű választókat arról értesítette, hogy mandátumukat hálásan *elfogadja*, ha a választók bizalma feléje irányul. Ellenjelöltje hirszerint *Barabás Abel* függetlenségi lesz.

Ausztriai lapok az újévi beszédekről.

Bécs, jan. 2. A *Fremdenblatt* részletes jelentést közöl a Budapesten tegnap tartott újévi beszédekről és azt mondja, hogy ezek a beszédek Ausztriában is a legnagyobb figyelmet érdemlik.

A *Neue Freie Presse* írja: A politikai újévi üdvözlések, amelyekből némi direktívát variak a magyar kormányok a legközlebbi politikai alakulásokra vonatkozó nézeteiről, ezáltal egészen különös tartózkodás által tüntek ki. Ez a tartózkodás arra vezethető vissza, hogy döntő tárgyalások és elhatározások küszöbén állanak. Andrássy Gyula gróf beszéde tartalma és igen választékos formája által mély hatást tett. E beszéd eszméjéhez fűződött Széll miniszterelnök jelentőségteljes válasza. A miniszterelnök, mint már gyakran, most is meleg szavakban nyilvánította meggyőződését a kiegyezésről és a szabadelvűségről. Egy nagy súlyú politikai tény hatását keltette a miniszterelnöknek az a nyilatkozata, hogy ütött a tizenkettedik óra a gazdasági viszonyoknak Ausztriával való szabályozására, mert a döntésnek mielőbb meg kell történnie. A magyar miniszterelnök osztrák kollégáinak bókot is mondott, midőn egy finom fordulatban utalt arra, hogy Ausztriában a politikai fejlődés magas hullámai között gondos előkészítés következettében néhány nyugalmas időszak is állott be, hogy azonban még mindig nem oszlott el az a ködfátyol, mely ezeket a viszonyokat felépi.

A *Reichswehr* írja: Széll miniszterelnök hosszabb beszédében foglalkozott az Ausztria és Magyarország közötti gazdasági viszonyokkal. Mindenekelőtt hangsúlyozta a két állam közös eljárásának szükségét és nyomatékosan óvott az elkülönözéstől. Joggal. Az Ausztriától való elválás kedvező eszméje a magyar szovinizmusnak, de ha győzelemre jutna, Magyarországra csak a legsajnáatosabb következményekkel járna, szerződéses megújításánál egy szolidaris és gazdaságilag egységes Ausztria-Magyarországra nézve nehéz lesz a német vámpolitika követeléseivel szembeszállni, ugy egy egyedül álló Magyarország bizonyára tehetetlen volna és az új német tarifát igen fájdalmasan érezné meg, különösen, a hol agrár érdekei jönnek tekintetbe.

Az *Extrablatt* azt tartja, hogy a beszédeknek ezáltal nagyobb a jelentősége Ausztriára is, mert visszatükröződik azokban a magyar pártok tendenciája a küszöbön álló kiegyezési tárgyalásokkal szemben. Andrássy Gyula gróf beszédéből, valamint Széll Kálmán válaszából kitűnnek azok a tendenciák melyek Magyarország uralkodó pártját és vezérét az Ausztriával való tárgyalásoknál áthatják. Andrássy grófnak és a miniszterelnöknek magukban véve is jelentékeny beszédénél még jelentősebbnek tartjuk a kormány és pártja közötti szilárd összetartást, mely párt Ausztriával szemben erősen és tömören csoportosul vezére körül és ekként oly súlyt és nyomatékot kölcsönöz neki, melyre az osztrák kormány, tekintve a végzetesen züllött osztrák parlamenti viszonyokat, soha nem számíthat.

A *Deutsches Volksblatt* írja: Az újévi beszédek rendkívül karakterisztikusak. Ha az osztrák parlament képes lett volna a korlátolt ltkörnél vagy a nemzeti viszálynál és a felesleges sürgősségi indítványoknál tovább gondolni és cselekedni, úgy az, a mit tegnap Andrássy gróf, Széll Kálmán és Apponyi gróf mondtak, okvetlenül figyelmetlenné kötelességére a képviselőházat.

A *Wiener Morgenzeitung* írja: Széll miniszterelnök, valamint pártjának szónoka köny-

nyen beszélhetnek büszke hangon. A miniszterelnök oly pártra támaszkodik, mely erősen és megszilárdultan jött ki egy elkeseredett, de törvényes lefolyású választási harc tisztító tüzéből. A miniszterelnök egy munkaképes és hasznos munkára kész parlamenttel rendelkezik. A különbség Magyarország közt, melynek képviselőháza nagy többségében a miniszterelnök körül csoportosul és Ausztria közt, a hol Körber miniszterelnök két arcvonalban harcol és a képviselőházban nem talál biztos támaszra, gondolkodásra indit. Ez a különbség megmutatja az osztrák népképviselőknél azt az utat, melyen haladniuk kell, ha a birodalom javát szívükön viselik. *Csak egy erős munkára kész parlamenttel állhatja meg Körber sikeresen helyét Magyarországgal szemben.*

Városi közügyek.

Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap délután tartotta meg rendes havi ülését.

Beöthy László főispán elnökölt; jelen voltak: Rimler Károly főjegyző, Papp Miklós, Sipos Orbán, Konrád Márk, Varró Domokos, Mihelfy Adolf, dr. Baróthy Akos, Sulyok István, Mezey Mikály, Korn Lajos, Rádl Ödön, Dús László, dr. Hoványi Géza, Hazella Gyula, Hlatky Endre, Miskolczy Barna és Lukács Ödön jegyző.

Az ülés megnyitása után felolvasták a közigazgatási bizottsági tagok választására vonatkozó jegyzőkönyvet.

Ezután megalakították a következő albizottságokat:

feyelmi választmány: Rádl Ödön, dr. Frankó Endre, Sipos Orbán, Papp Miklós rendes; — Miskolczy Barna és Varró Domokos póttagok;

erdőrendészeti albizottság: Rádl Ödön, dr. Hoványi Géza, Miskolczy Barna és hivatalból: Osterlamm Armin kir. erdőfelügyelő;

erdészeti kihágási II. foku bíróság: Rádl Ödön, Mihelfy Adolf, dr. Hoványi Géza, Hlatky Endre rendes, — dr. Berkovits Ferencz, dr. Frankó Endre, dr. Konrád Márk és Sulyok István póttagok;

gyámügyi felelősségi küldöttség: Mihelfy Adolf, Hlatky Endre, Rádl Ödön, Frankó Endre rendes, — dr. Berkovits Ferencz és Miskolczy Barna póttagok;

felszólalási küldöttség: Dús László, Papp Miklós, Rádl Ödön és Frankó Endre;

börtönvizsgáló bizottság: kinevezettek: Rádl Ödön, Mezey Mihály, dr. Berkovits Ferencz és Sulyok István; hivatalból tagja a bizottságnak: dr. Baróthy Akos;

börtönfelügyelő: Hlatky Endre.

Az albizottságok megalakítása után a polgármester-helyettes jelentését olvasták fel, a közigazgatás december havi állapotáról.

A polgármester jelentése.

A közegészségre vonatkozó adatokat már közöltük. Született 118 gyermek, meghalt 78 egyén. A szaporodás 40.

A közbiztonság december hónapban jó volt, mert az országos vásár és a városatyaválasztási mozgalmak daczára nagyobb kihágás vagy bűncselekmény nem fordult elő. — Lopás 49, sikkasztás 1, súlyos testi sértés 5, könnyű testi sértés 16 esetben volt bejelentve.

Nyomozás teljesített: a kir. ügyészség elrendelésére 13, idegen hatóságok megkeresésére 145 esetben.

Letartóztatva volt 71 egyén; ezek közül a bírósághoz átkísített 16, elbocsátott 55 egyén. — Kihágási feljelentés 128 esetben

tételett. Két öngyilkosság és 1 kisebb tüzeset történt.

A közadók befizetése kedvező volt, mert 18750 kor. kincstári adóval kevesebb folyt be, mint az előző év megfelelő időszakában. Az egész 1901. évi eredmény ellenben kedvezőbb volt 7438 koronával, mint 1900-ban. Befolyi:

kincstári adóban	— —	30511 kor. 93 fill.
késedelmi kamat	— —	686 » 78 »
betegápolási pótdobban	— —	1036 » 40 »
hadmentességi díjban	— —	765 » 99 »
kamatban	— —	12 » 56 »
iparkamarai illetékben	— —	1418 » 06 »
tőzsdebérbben	— —	7 » 80 »
házasági adóban	— —	6 » 18 »
munkás segélypénztári díjban	— —	26 » 40 »

mely összegek a kir. adóhivatalba szállítottak át.

Törvényhatósági utadobban 3250 kor. 67 fillér, kamatban 22 kor. 95 fillér folyt be. A behajtás folyamatban van.

December hóban a rendőrkapitányi hivatal mint I. foku iparhatóság által kiadott 42 iparigazolvány, megszünt 9 ipartűzlet.

A szegény ember butora.

A jelentés kapcsán felszólalt **Mihelfy Adolf**. Az adók behajtásához szól. Decemberben kevesebb folyt be, ez a szigorításra adhatna okot. De az egész évben mégis több jött be, mert novemberben nagyon erősen szorították az adóhátralékosokat. A butorokat elhordták, pedig a törvény szerint ennek csak a kis falukban van helye. Indítványozza, hogy mondjaki a közigazgatási bizottság, miként az adók behajtásánál az eddigi rendszert fenntartják. Utasítsák a polgármestert, hogy ilyképpen járjon el.

Papp Miklós hivatkozik a miniszteri rendeletre, amely szerint törvényes a butorok elhordása. Különben is csak kivételes esetben történt ez. A közigazgatási bizottság nem is illetékes ez ügyben határozni.

Rimler Károly ellenzi a Mihelfy Adolf indítványának elfogadását. Igéri, hogy a jövőben nem fordul elő a butorok elhordása. Ne bolygassák most újból a kérdést, hanem térjenek felette napirendre.

Beöthy László főispán kívánatosnak tartja, hogy a bizottság tagjai felszólalnak egyes kérdésekben, de tovább aztán nem mehet a bizottság. Konkrét esetekben felelősségnek van helye. A dolog nem tartozik különben sem a közigazgatási bizottsághoz.

Mihelfy Adolf felszólalását tudomásul vették s az indítvány felett napirendre tértek.

A kutya-ügy.

Nagyvárad város hegyközsége a szülő hegyen eltöltötte a kutyák tartását. A hegybíró több szülősgazdát feljelentett, hogy a tilalom daczára kutyákat tartanak. A kapitányi hivatal a feljelentést elutasította, de a közigazgatási bizottság megindította az eljárást.

Dús László felelősséget a miniszterhez, s ennek alapján új tárgyalást tartott a kapitányi hivatal s 27 szülősgazdát elítélt 10—10 korona pénzbüntetésre. Az illetők ezt megfelelőzték s így került a kutya-ügy újból a közig. bizottság elé.

A bizottság véleményezés végett kiadta az ügyet a városi főügyésznek, hogy nem évül-e még el.

A községi polgár. fiúiskolánál megüresedett tanítói választáshoz elnökké **Mezey Mihályt** küldték ki.

Még néhány apróbb ügy elintézése után az ülés véget ért.

UJDONSAGOK.

* **Tavaszi decemberben.** Január 3-án vagyunk s olyan tavaszias az idő, mintha májust járnánk. Szivárvány, menydörgés az ország több helyén előfordult; az orgona bokrok ágain kipattan a rügy s a kertekben friss bújású fü zöldel. Szóval benne vagyunk a legsebbe tavaszban, csak hogy a locs-pocs igen egészségtelen és nagyon sok ember beteg.

* **Birói vizsga.** **Kolb Géza**, a nagyváradi kir. törvényszék jeles képzettségű és szorgalmas aljegyzője a birói vizsgálatot kiváló sikerrel tette le Budapesten.

* **Desseffy püspök betegsége.** Temesvárról táviratozzák: Desseffy Sándor püspök régi gyomorbetegsége tegnap hirtelen oly rosszra fordult, hogy Kéty tanárt Budapestről táviratilag szólították hozzá. Kéty tegnap reggel érkezett Temesvárra s akkorra már a beteg állapota lényegesen javult, de még mindig nagy nyugalomra van szüksége.

* **Letartóztatott kivándorlók.** December 30-án a ruttkai vasuti állomáson a csendőrség 16 kivándorlót tartóztatott le, akik részint hamis utlevéllel, részint utlevél nélkül Amerika felé igyekeztek, minek okául a munkahiányt emlegették. Mindannyian Fogaras- és Kiskükküllő megyéből való oláh földművesek, köztük két fiatal hadköteles legény és két százsz leány is van. Találtak náluk 3500 korona készpénzt, amit elvettek tőlük és 20—20 korona költséggel még aznap hazaküldték őket a vasuton.

* **Jászberényi fegyelmi ügyek.** Jász-Nagykun-Szolnok vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi tanácsa Lippich Gusztáv főispán elnöklete alatt tartott ülésében folytatott tárgyalás után, Jászberény város több tisztviselője ellen elrendelt és megtartott fegyelmi vizsgálat alapján a következő ítéletet hozta: Török Aladár polgármestert, az emlékeztetés jászberényi választás volt elnökét, de nem ebben a minőségében, hanem polgármesteri állásában viselt dolgai miatt hivatalvesztésre, Paray Imre anyakönyvvezetőt 150 korona pénzbírságra ítélte. Belezna Dénest aljegyzőt vétkesnek mondták ki és elmarasztalták a költségek viselésében, de mivel ellene még egyéb vétségek miatt is folyik fegyelmi eljárás, ő ellene azok elbírálásánál fog összbüntetés kiszabni. Sipos István helyettes polgármestert és Kiss A. István tanácsost bizonyítékok elégtelensége miatt felmentették. Dr. Almásy László városi ügyész ellen, mivel a fegyelmi vizsgálat megindítása-akor állásáról lemondott és lemondása elfogadtatott, a fegyelmi vizsgálatot megszüntették.

* **Meglopott templomszolga.** **Csiga Lajos**, a Czion-templom szolgája panaszt emelt a rendőrségen, hogy Szilveszter-éjszakáján valaki 100 koronát ellopott a lakásáról, mely összeg a beszedett egyházi adók egyrésze volt. A rendőrség szorgos nyomozás után kikutatta a tolvajt Tatár Gábor suhancz személyében, a ki felhasználva a házbeliek távollétét az ablakon mászott be s az asztalfiókba elzárt pénzt magával vitte. A fiatal tolvaj a pénz egyrészt már elverte, a mikor fülön csipkék. A rendőrség átkísérte az ügyészséghez.

* **Letört bimbók.** Két szép kis gyermek elhunytáról részvétellel értesülünk. A kis **Bencsik Margitka**, Bencsik Sándor és neje **Wurst Erzsike** 9 éves kis leányuk Sályiban elhunyt. Temetése tegnap ment végbe. — Paptamási-ban **Diószeghy Károly** öt éves kis fia Béla hunyt el. Temetése szintén tegnap volt. — Béke poraikra!

* **Eljegyzés.** Kolozsnémai *Bereczky* Sándor derék fiatal jankafalvi földbirtokos, *Bereczky* Géza kiérdemült káptalani főszámvevő fia, eljegyezte szombathelyi *Kleszner* Sárkát, Kleszner J. uradalmi főtiszt bájós és nagyműveltségű kedves leányát Hagymádfalváról.

* **A zionisták.** A szigorú szombathelyi pihenő után szombat este hat órától vasárnap reggeli négy óráig tartott a zionisták kongresszusa. Ezen a napon a zsidók szellemi, testi és gazdasági emeléséről tanácskoztak. Dr. Jeremias (Posen) statisztikai adatok alapján fejtegette, hogy a testi erő fejlesztésére gyermekertek, szünidei telepek, gyermekgyógyító intézetek, ifjúsági testedző körök, betegápolás és egészséges lakás szükségese. Sokolow szerkesztő (Varsó) kimutatta, hogy a zsidó tudomány menüjére alkalmas a nemzeti eszme erősítésére. Huber Márton (Bécs) a zsidó művészetéről szólt. E művészet emelését szerinte műkiállításokkal, művészi társaságokkal és költői művek írására ösztönző pályadíj kitűzésével lehet elérni. Jelentette, hogy modern zsidó könyvkiadás megállapítására aláírás van folyamatban. Dr. Moses (Mannheim) a zsidók gazdasági fejlesztéséről beszélt. Felállította a jövő gazdasági programját és a következő követeléseket fűzte hozzá: az ifjúságnak munkára való nevelése, pályaválasztásuk meghatározása, a házi ipar fejlesztése, a kézmű szervezése, előlegező és hitelező intézet zsidó iparosok számára, kor- és balesetbiztosítás, tartalékalap inség esetére. Hozzátette azonban, hogy ezek teoretikus kívánalmak mindaddig, míg a földet hozzá meg nem szerzik. A zionista törekvések szervezéséről hosszadalmas vita keletkezett, végre megállapodtak, hogy amennyire az egyes országos törvények megengedik, országok szerint fognak szervezkedni. Ötven-ötven egyesületnek lesz: z a joga, hogy egygyé szervezkedjenek. Vasárnap délután csakis a zsidó nemzeti alap kérdésével foglalkoztak. Az eszme az elhunyt Schapira professzortól származik. Ma egy javaslatot tárgyaltak, mely szerint az alap a zsidó nép érthetetlen tulajdona legyen és csak akkor fordítsák szíriai meg palesztinai földvásárlásokra, ha eléri a kétszázézer angol font sterlinget. A javaslatot, mely egyéb rendelkezéseket is tartalmaz, százöt szóval nyolcvanöt ellenében elfogadták.

* **Gasparik Lajos temetése.** Nagy részvét mellett kísérték örök nyugalomra *Gasparik* Lajos községi iskolai igazgatót újév délutánján. A temetésen nagyszámu előkelő közönség volt jelen. Ott voltak: *Beóthy* László főispán, kinél az elhunyt házi tanító volt, a kir. tanfelügyelőség *Sipos* Orbán vezetése alatt, a tanítókar *Réz* Mihályval az élén és még számosan. A koporsót díszes koszorúk fedték. A tanítóság koszoru helyett a Biharmegyei Tanító internatus javára az elhunyt emlékéért megörzendő koszoru megváltás címén gyűjtést indított. A díszes temetést a Weiszlovits-czég rendezte.

* **Adakozások a szegényeknek.** *Reisner* Zsigmond gőzmalom és kenyérsütőde tulajdonos a biharmegyei és nagyváradai nőegyletnek 100 darab kenyert ajánlván föl, az egylet azokat a tegnapi napon délelőtti szegényei közt ki is osztatta. Ezen kívül az egylethez még a következő adományok érkeztek: Dr. *Gonzsory* Béla emlékére édes anyja özv. *Gonzsory* Béláné 10 koronát adott az Erzsébet árvaházra és 10 koronát a menházra, Nagy Lajosné 4 koronát, Kalenda János 1 skatulya karácsonyi apróságot. Mely jótékony adományokért köszönetet mond Nagyváradon 1902. évi januárhó 2. Özv. báró *Gerliczy Félix*né, elnöknő.

MULATSÁG

FARSANGI NAPTAR.

Január 8. Jogászbál a Kereskedelmi Csarnokban.
Január 11. Középiszkolai ifjúság próbabálja.
Január 12. Ipartestületi ifjúsági táncestélye.
Január 25. Gyorsírók táncestélye és hangversenye.
Febr. 2. A 48-as Népkör táncestélye.
Február 8. Katholikus kör bálja.
Január 18. Kath. Legényegylet bálja a Zöldfában.

Jótékony hangverseny: Folyó hó 19-én vasárnap délután 4—6-ig a *Kereskedelmi Csarnok* összes termseiben *Kürti* Margit jótékonycélú hangversenyt rendez a *Szacs-vay szobor-alap* javára. Az édeseknek ígérkező hangversenyen *Kürti* Margit szavallatával, *Szekely* Irén énekével fogja szórakoztatni a közönséget. Dr. *Adorján* Emil és *Biró* Lajos pedig felolvasást fognak tartani.

A kiskereskedők hangversenye. A nagyváradai és biharmegyei kiskereskedők társulata ez évben is rendez egy pompás hangversenyt, a mely valószínűleg éppen olyan érdekes lesz, mint a múlt évi. Holnap, szombaton este zajlik le a kedélyesnek ígérkező estély, a melynek a programja a következő:

1. »Ingyen kenyér.« Előadja *Gara* Akos.
2. »A rab asszony.« Szavallja *Resofszy* Ilona k. a.
3. »Eltörött a hegedű.« Énekl *Paizs* Béla.
4. Beriot I. hangversenye, zongora kíséret mellett hegedűli *Fényes* Mártha k. a.
5. Beriot, Ballet jelenet. Zongora kíséret mellett fuvolán előadja *Rothbarth* Nándor.
6. Raff, a királynő polkája. Zongorán előadja *Schwartz* Juliska k. a.
7. »Izé kisasszony.« Előadja *Resofszy* Ilona k. a.

EGYESÜLETEK.

Orvosok ülése.

A „*Biharmegyei Orvos-Gyógyszerész- és Természettudományi-Egylet*“ 1902. évi január hó 4-én délután fél 5 órakor (Uri-utca, Akadémia) szakülést tart, melyre a t. egyleti tagokat ezennel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Dr. Fráter Imre: Operált beteg bemutatása.
2. Dr. Altmann Jakab: Diabetes insipidus esete.
3. Dr. Grósz Menyhért: Elmebetegség szimulálásának esete.

Kelt Nagyváradon, 1901. decz. hó 31-én.

Dr. *Edelmann* Menyhért,
egyleti titkár.

IRODALOM.

A Szigligeti-társaság színmű-pályázata.

Váratlanul szép külső sikerrel járt a Szigligeti-társaság színműpályázata. Külső sikert mondunk, amennyiben egyelőre természetesen csak a beküldött színművek számát ismerjük. S ez a szám elég tekintélyes: a kitűzött határidőben 23 pályamű érkezett be. December 31-ig, az utolsó napig csak tizen-nyolcz munkát hozott a posta, a többi legnagyobb részét vidékről jött, de decz. 31-iki postabélyegzővel lévén ellátva, figyelembe kell őket venni.

Pályázatunk iránt országos volt az érdeklődés, amennyiben az ország legtávolabbi részéről is jöttek pályaművek. Vannak színművek Pozsonyból, Zemplénmegyéből, Gyomárról, Zomborból, Varannóról. Egyik-másiknak sejtik is a szerzőjét, de persze ezekről szólni nem lehet, míg bizonyossá nem válik a dolog.

Ily nagyszámu pályamű mellett nehéz dolga lesz a bíráló bizottságnak, annál is inkább, mivel a bírálattal gyorsan kell végezniük. Ugy tudjuk u. i., hogy márczius 18-án, Szigligeti születésének évfordulóján elő akarják adni a pályanyertes munkát a Szigligeti-színházban. Gyors és lelkiismeretes munka kell,

nehéz feladat előtt áll tehát a Szigligeti-társaság választmánya, mikor ma a bizottság tagjait ki fogja jelölni. Oajjtandó, hogy a társaság e tekintetben ne vezettesse magát másról, mint pusztán a szaktudásra és irodalmi képzettségre, valamint kritikai érzékre való tekintetből.

Az egyes pályaművek a következők:

1. *A két jóbarát.* Szomorujáték négy felvonásban. Jelige: Minden kezdet nehéz. Gyenge kísérletnek látszik.
 2. *Megölt lelkek.* Társadalmi színmű négy felvonásban. Jelige: Igazság.
 3. *Lendvay százados.* Színmű négy felvonásban. Jelige: A haza minden előtt.
 4. *A király szerelme.* Történelmi dráma négy felvonásban. Jelige: Erato!
 5. *Garamvár ura.* Színmű három felvonásban. Jelige: Exegi monumentum.
 6. *Unokatestvérek.* Történelmi színmű 5 felvonásban. Jelige: Két kard egy hüvelyben.
 7. *Mátyás király dedkja.* Történelmi vigjáték 3 felvonásban. Jelige: Világosság.
 8. *Bálvány.* Színmű 4 felvonásban. Jelige: Minden eladó, csak az árban van különbség.
 8. *Lenke.* Színmű 4 felvonásban. Jelige: A szerelem mindent pótol, a szerelmet nem pótolja semmi.
 10. *Kommandóra.* Vigjáték 3 felv. Jelige: »Arma virumque cano.«
 11. *Ochtum és Csanád.* Történelmi színmű 5 felvonásban. Jelige: »Teljes babért valódi hős arat.«
 12. *A fény, amely sötétít.* Társadalmi dráma 4 felv. Jelige: »Eletigazság.«
 13. *Egész emberek.* Színmű 3 felv. Jelige: »Kétségbe kellene esni, ha nem jönne koronkint egy-egy erős ember, akit meg nem ijeszt a gonoszak vakmerő cselvetése. Teklov szavai III. felvonás 10 jelenet.«
 14. *Fegyver nélkül.* Vigjáték 3 felv. Jelige: »Borura derű.«
 15. *Egy álom emléke* Vigjáték 4 felv. Jelige: »Haladjunk a korral.«
 16. *A falu szája.* Színmű 3 felv. Jelige: »Szerencsés jó napot.«
 17. *Politikai hullámok.* Színmű 3 felv. Jelige: »Per aspera ad astra.«
 18. *A próba.* Dráma 3 felv. Jelige: »Remény az élet kenyere.«
- A többi öt színmű tegnap érkezett.

Katholikus Szemle. A magyar katolikus irodalom egyik büszkesége, a Katholikus Szemle új, XVI. évfolyamába lépett s első füzeté a következő érdekes tartalommal jelent meg: A görög szertartásu kath. magyarok mozzalma a magyar liturgia ügyében, *Rajner* Lajos dról. Magyar írók Hunyadi Mátyás korából, *Békési* Emiltől. A somogyvári benczés apátság történetéhez. *Füssy* Tamástól. Középiszkolai hitoktatás, *Zubriczky* Aladártól. Füzes Gábor folyója. Költemény *Rézvényay* József dról. Anatole France legendáiból *Gyulai* Agost dról. Tengeren, költemény *Cziklay* Lajostól. A megvetett anya, költemény, finn eredetiből fordította *Bán* Aladár. Könyvismertetések és bírálatok. — A Katholikus Szemle *Mikályfi* Akos dr. szerkesztésében és a Szent István-társulat kiadásában jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 10 korona, a Szent István-társulat tagjai tagsági illetmény fejében kapják.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Féntek: Nebántsvirág. (Eleméry Klárka fellépte.)

Szombat: Gascognei nemes.

Jogászélet. Karácsonyi Aladár énekes bohózatából, amelyhez Várady Aladár irt zenét, már megkezdtek a próbákat. Az érdekes ujdonság január héban kerül bemutatásra a Szigligeti színházban. A főszerepek elsőrendű kezekben vannak.

Eleméry Klárka.

Voltaképpen nem is kritikát kellene írniuk, nem is prózában beszélünk. Fel kellene hangolni a lantot s valami versfelében emlékezni meg a tegnapi estéről, olyan kedves, poétikus valami volt Eleméry Klárka sikere s olyan jól esik a valóságot abba a bűvös elragadtatásba burkolnunk, amely a tegnapi közönségen erőt vett.

Bűvös elragadtatás kerítette hatalmába a közönséget, mikor Eleméry Klárka kilépett a színpadra. Hiszen ugyiszólván csupa ismerőse ült a nézőtérben: Nagyvárad előkelő ur-családjai, melynek tagjai örültek, ha a bátsó sorokban nagynehezen helyet kaptak. Ismerőst üdvözöltek a színpadon; hogyné fogadta volna szívesen bájos ismerősét ez a fényes közönség? Növelte az elragadtatást az a kedves félnétség, melylyel Eleméry Klárka a színpadra lépett. Nem a kezdőnek a bátortalúsága, hanem a nehéz pályára lépőnek a kétkedése volt ez: vajjon fog-e sikerülni az első lépés? reményt, biztatást ad-e a folytatásra? A virágok, a viharos tapsok megadták a biztatást s innen kezdve az egész első felvonásban óriási volt a siker. Volt egy énekszám, melynek sikerére később is büszke lehet: a hárfanépek; erről a legtaposabb prózában is csak a legnagyobb dicséréssel lehetne megemlékezni.

Maradjunk azonban a költészetnél s beszéljünk tovább a sikeréről. A további felvonások alatt folyton megújuló tapsok, kétszer-háromszor megújított énekszámok; felvonások között kibívások, tapsvihar, lelkes üdvözlések, Eleméry Klárka egyre jobban neki bátorodik, nem az ezerszemű Caesart, a szigorú bírót látja többé a közönségben, hanem csupa jóakaróit, kik örülnek, ha boldognak látják választott pályáján. Hiszen ugyis elég keserűsége lehet majd később, minek érezze a rózsának legelőbb is tövisét?...

Egy rózsaszál benyomását tette ez a próbálkozás maga is. Üde fiatalság, bájos arcz, kedves, karsu termet... vétek volna egy gyöngédelen szóval csak rontani is az örömet! Es hogy öröme jogos és méltó volt, azt megint a legprózaibb kritika és kénytelen lesz elismerni. Első fellépésének nagyobb sikere nem lehet; értve itt siker alatt nemesak a külső sikert, a tapsokat, hanem az alakításnak belső értékét is. Hangja kedves, behízelgő s ha megerősödik és a mélyebb fekvésű hangok felé nagyobb terjedelmet nyer, — a melyeket pedig *gyakorlattal* biztosan el fog érni — akkor maga hangja is sikert biztosít. Játékán az első fellépés izgalmain keresztül is érezhető volt a distingváltság, finom izlés s az előkelő ur-leány modora. Mindezekhez ismét a *gyakorlat* szükséges s akkor rövid idő alatt színpadi rutinná fognak emelkedni, a mire pedig a szubrett szerepkörben oly nagy a szükség. Es hogy utoljára hagyjuk egy nagy előnyét, a melyet ismét a szigorú kritika is kénytelen elismerni: gyönyörű kiejtése van, élvezet a beszédét s énekközben a szöveg kiejtést hallani. Tisztán, csengően, kedvesen beszél — ehhez ismét a *gyakorlat* fogja megadni a beszédnek ezerféle színpadi biztos árnyalatát.

Végezetül meg fogja engedni Eleméry Klárka, hogy egészen őszintén szóljunk nagy vállalkozásáról. Rózsabimbóknak tekintjük ma az ő színésznői egyéniségét, a melyből lehet pompás virág, de el is sátrulhat. Minden a légkörtől függ. Ne féljen hát minél többször szabad levegőre: a közönség elé lépni. Nem muszáj okvetlenül mindig elsőrendű szerepekben játszani, sőt szerintünk az igazi gyakorlat

kisebb szerepekről felfelé haladva jobban megszereshető, mert ezekben kevesebb az izgalom s így több lehet a figyelem. Eleméry Klárka a színpadra lépett. Jól tette, van rá hivatása, szép jövőt ígér. De már most legyen egészen a színpadé, a megtevő szép adományokhoz szeressen nagy gyakorlatot s akkor művészi egyénisége, az a reményteljes rózsabimbó nem lesz gyöngy, halvány, mesterségesen ápoltt üveg-házi növény, hanem viruló és hódítóan pompás rózsza. Dr. K. A.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 97.

Idénybérlet 90.

Ma, pénteken, 1902. január 3-án

Nebántsvirig.

Operett.

S Z E M E L Y E K :

Denise de Flavigni	— — —	Eleméry Klárka
Fejedelemszony	— — —	Beckó Jolán
Chateau Gibou, őrnagy	— — —	Bognár János
Champlatreu Fernand	— — —	Hunfi Imre
Celestin, organista	— — —	Béreczi Gyula
Igazgató	— — —	Füredi József
Corinna	— — —	Kulinyi M.

HELYARAK: Nagypáholy 7 fr. Földszinti és első emeleti páholy 6 fr. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr. Támlászék 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap szombaton, január 4-én

A gascognei nemes.

Operett.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Írta: Sienkiewicz Henrik. — Fordította: Kolosváryné-Korányi Ilona.

— Igaza van, — felelt Bukacki, — igaza van, mert ez a fölfogás illik önhöz s mert a nőknek mindig igazuk van... Találkát adtam itt Swirskinek, a ki Florenzbe jön velem. Az övéinél sohasem láttam szebb akvarelleket! De itt jön ő magál!

Alacsony, köpczös ember közeledett feljűk. Bukacki bemutatta:

— Swirski festő, az egyetlen művész, ki szereti szűlfaluját.

A művész Mária-ra függesztette tekintetét azzal az állhatatossággal, a melyet csak festő engedhet meg magának.

— Bámulatos, — szólt. — Ő nagysága a legtisztább olasz típus.

— Ugy-e? — szólt büszkén Polanieczki. Különb, ha kedve volna hozzá, megkérném, hogy fesse le feleségemet.

— Szerencsémnek tartanám. Sajnos, holnap Rómába kell utaznom, ahol Osnowska asszony arcképét festem.

— Egy hét múlva mi is ott leszünk.

— Hiszen ez pompás! Akkor készsággel teljesítem kívánságukat.

Ezen szavak után Bukackival távozott.

VI.

Rómában Polanieczki Bigieltől levelet kapott, amelyben társa a gabonabeszerzési üzlet óriási sikeréről értesítette. Szerencsájuk meg volt állapítva s bár Polanieczki sohasem kétkedett tervének életrevalóságában, a siker

hízelgett neki s fokozta önértékét. Felesége előtt szinte kérkedett nagyságával s a szelíd asszonyka szívesen adózott elfogult bámulatával.

Megérkezésük után néhány nappal műtermében fölkeresték Swirskit. Ott találták Osnowski urat és feleségét. Könnyen meakötötték az ismeretséget, annál is inkább, mert kiderült, hogy Polanieczki Osnowska asszonyt leánykorában ismert. Kissé feltűnő, harmincz év körüli asszony volt, sápadt arczu, duzzadó ajku, göndör, fekete-haju szépség. Szemeinek ferde vágása gonosz kifejezést kölcsönözött arczának. Tartásában volt valami kihívó.

Mintán bőbeszédű kedveskedéssel elhalmozta Mária-t, búcsuzott s kaczer pillantást vetve Polanieczki felé, férje kíséretében távozott.

Swirski föllélegzett. — Valóságos forgószél, — szólt. — Egy pillanatig sem maradt vesztég. Lefesteni igazán műterség.

Aztán Mária-t egy karosszékhez vezette s tanulmányozásához fogott. Hol közelebből, hol távolabból nézte s hogy elszóratottsáa, beszélgetni kezdett:

— Talán észre sem vették Osnowska asszony férjét. Elvész felesége mellett, aki semmibe sem veszi őt. Pedig igazán derék ember, jó, gyöngéd, gazdag és nem ostoba. Imádja feleségét. Távoli legyen tőlem a gyanusítás, de az asszonyt a hideg, de számító, kaczer nők veszedelmes fajtájához számítom. A francia regények hősnői után indul s férjét csak kényelmetlen butordarabnak tekinti.

(Foly. köv.)

TAVIRATOR.

Telefon Turin és Páris közt.

Paris, jan. 2. A turin-párisi telefonvonal megnyitása alkalmából a turini polgármester telefonon azt mondta Selves szajnai prefektusnak, hogy szerencsésnek érzi magát, hogy a tudomány ez újabb vívmánya közelebb hozza Turint ama nemzet fővárosához, mely fiainak vérével oly nagyban hozzájárult Olaszország egységéhez. A szajnai prefektus azt válaszolta, hogy örvend mindannak, a mi a köteleket a két ország között szorosabbra fűzheti. (M. T. I.)

Kína.

London, január 1. A »Renter«-ügynökség jelenté Pekingből december 31-éről, hogy mint ott tudják, Tungfusiang és Tuku herczeg a ninghsiafui prefekturában maradtak a helyett, hogy Turkesztánba utaztak volna, a hova annak idején száműzték őket. Egy külföldi hitértítő és kínai keresztények meggyökötése, mely nemrégiben azon a vidéken történt, általában az ő jelenlétük befolyásának tulajdonítatik.

London, január 1. A »Times«-jelenté Sanghaiból tegnapi kelettel: Az udvar tegnapi Csingtaifuba érkezett, a honnét pénteken tovább utazik Pekingbe. (M. T. I.)

Az újév Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, január 1. Az évforduló alkalmából az osztrák-magyar nagykövetség templomában misét mondtak, melyen báró Braun osztrák-magyar ügyvivő a nagykövetség összes tagjaival, báró Sonlaitner cs. és kir. főkonzul a konzulátus személyzetével és az osztrák-magyar gyarmat számos tagja volt jelen. Báró Braun ezután a gyarmat küldöttségét fogadta, mely arra kérte őt, hogy ő felségének tolmácsolja a gyarmat tiszteletteljes szerencsekívánatait és hü ragaszkodásának kifejezését. A patriárkátusok megbízottai is megjelentek a nagykövetségen, hogy kifejezzék a patriárkák szerencsekívánatait.

Rosseberry beszéde.

London, jan. 2. A Rosseberry chesterfieldi beszédének tegnap megjelent hiteles kiadásához irt előszóban Rosseberry egyebek közt azt mondja: A politikai véleményt, hogy hatályos legyen, szervezni kell és a politikai energiának működnie kell és szánymunkát kell végeznie. Rosseberrynek ily ásomunkára van szüksége a kifejtett politika érdekében, mert különben a nép helyeslésének hullámai elvesznek. (M. T. I.)

Per a Pacific vasutak egyesítéséből.

Helena, jan. 1. Hét északi állam kormányzójának és főállamügyészeinek ma tartott gyűlésén egyhangulag elfogadták annak az akciónak a tervét, melynek célja a Northern Pacific, Great-Northern, Chicago-Burlington és Quinci-vasutak egyesítésének megakadályozása. E célból a minnesotai törvényszék előtt pert fognak indítani. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

Kotik János és Társa

Tőzsde jelentése

— A tőzsdékről eredeti távirata. —

— Budapest, január 2.

Csiztrák hitel	625.50
Magyar hitel	629.50
Államváltás	624.50
Magyarországi	416.—
Magyar pénzügy	433.—
Magyarországi	—
Magyarországi	—

Helyi áru.

Budapest, január 2.

Buza októberi	7.84
Buza áprilisi	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.93
Káposzta, magyarországi	—

Kiválasztott árfolyamok

Budapesti áru- és értéktőzsde 1902 január 2-án.

Magyar aranyjárdék 4%	118.50
Magyar koronajárdék	94.25
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4%	121.35
Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2%	100.70
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	119.—
Magyar földművelésügyi kötvény 4%	93.50
Halmészeti jog megváltási kötvény	100.25
Magyarországi földművelésügyi kötvény	93.50
Magyar nyereségmentes kötvény	176.50
Tiszabányai szőlő- és szőlőművelési kölcsön	147.—
Csiztrák járadék papírban	98.85
Csiztrák járadék ezüstben	98.80
Csiztrák járadék aranyban	118.90
Csiztrák koronás járadék	96.—
Csiztrák államkorajegyek	141.50
Csiztrák magyar bank részvény	15.90
Magyar hitelbank részvény	659.—
Csiztrák hitelintézet részvény	637.—
Párisi vista	95.10
20 frankos arany (Káposztás)	19.03
Németbirodalmi márká	117.15
Londoni vista	239.10
20 márkás arany	23.44

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1901. decz. hó 31-ik napján tartott vásárban eladott természetű termékek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 16.——15.30. Kétszeres buza 13.20—12.60. Rozs 12.80—12.20. Arpa 11.20.—10.60. Zab 14.——13.60. Tengeri: 9.20.—8.80. Borsó 36.—. Lencse 40.—. Bab 15.—. Köleskása 23.50. Burgonya 4.20. 100 kiló lángliszt 28.50. zsemlyelisz 28.—. fehérkenyér liszt 27.—. barnakenyér liszt 24.50. széna fuvarral 5.60. szalma 1.10 Szalonna 100.—, 6 kiló zsúp-szalma —16, 150 dkg alom-szalma —10. 1 köbm. búkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.80, Lámpaolaj —.84. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.72. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kőso 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—. magyar gyapju

—.—.—, Egy hektoliter óbor 66.—, új bor 36.—, méz 1.90, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.— kendermag 25.—, köles 10.80 repce —.—, dió 44.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyú káposzta 20, szalona 1.12, sertés-hus —.96, juh-hus —, veres hagyma 16, fog hagyma 60, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. búkfa —.—, 1 mm. luczernamag —.—, 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marha ártáblázat 1901. decz. hó 31-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 620—700, egy pár másodrendű jármás ökör 520—590, egy pár harmadrendű jármás ökör 250—500. 1 drb fejős tehén 100—230. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 160—250. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180, 1 drb. veres borju 30—50, 1 drb. fél éves borju 40—56, 1 drb egy éves borju 46—74. két éves borju 68—200. 1 drb hizott sertés 74—130, 1 ár fél éves 30—38, 1 pár egy éves sertés 42—68. 1 pár két éves sertés 74—106. 1 drb igás ló 160—240, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbor 10—20.

Forgalmi kimutatás 1901. évi decz. hó 31-ről. Tiszta buza körülbelül 600 hlt, kétszeres buza 120 hlt, rozs 200 hlt, árpa 100 bkl. zab 140 hlt, tengeri 400 hlt, burgonya 370 hlt. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 330 drb, félhizott 350, sovány 95, süldő 380, malacz 182, hizott marha 21, jármás ökör 240 fejős tehén 220, borju 190, bivaly —, juh és kecske —, ló 244.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Szálloda és vendéglő átvétel.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy a **Nagy-Szalonta város tulajdonát képező**

„Korona“ szálloda és vendéglőt 1902. évi január hó 1-én átveszem.

Mint a »Tenkei Gyógy-Fürdő«-nek több éven át volt bérlője, a fürdővendégek becses megelégedését voltam szerencsés kiérdemelni, úgy ez alkalommal is, amidőn oly szerencsés vagyok, hogy a városi már nevezett **„Korona“ szálloda és vendéglőt** több évekre bérbe vehettem, oda fogok törekedni, hogy **ki-tünő konyhám, jó olcsó és elsőbb minőségű érmelléki és magyarádi boraim,** kitünő és tisztán kezelt **ujjonnan felszerelt egészséges szobáim** és minden irányban pontos és lelkiismeretes kiszolgálással oda fogok törekedni, hogy a t. vendégeim bizalmát itt is kiérdemeljem.

Teljes tisztelettel

Szabó Imre

Nagy-Szalonta,

a „Korona“-szálloda és vendéglője bérlője.

Kitünő saját termelésű borok

kaphatók lakásomon üvegezten a következő árban:

1. Ujbor (Nagyváradai karcos) 1 liter palaczk nélkül . . . 32 kr.
2. Ó asztali gyoroki fehér bor 1 liter » . . . 42 kr.

Finom fajborok:

3. Kadarka (szemelt vörös bor) 1 liter palaczkkal 1 frt — kr.
4. Cabernet » » 1 liter » 1 frt 10 kr.
5. Szilváni » fehér pecsenyebor 1 liter » 1 frt 10 kr.
6. Sauvignon » » csemegebör 1 liter » 1 frt 20 kr.

10üvegen felüli megrendelést házhoz is szállítatok, 1/2 literes üvegek a 3, 4, 5, 6. sz. borokból fele árban kaphatók.

Ugyanezen borok hordóban Hl-enként tetemesen olcsóbban számíttatnak.

Telefon-szám 406.

Molnár Lajos,

Schlauch-tér, 18.

**Most lehet legolcsóbban
női és férfi fehérneműt, vásznat és asztalneműt
beszerezni!**

Menyasszonyi kelengyék!

Teljes végeladás!

Kunz József és társa czég,

225-0-151

Nagyvárad, Szt. László-tér.

VASUTI MENETREN D.

Érvényes 1901. évi október 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Ermihályfalva.						
Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V. v.		V. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.			
Budapest ind.	6:50	8:30	2:—	5:45	9:15	—	Kolozsvár ind.	—	5:23	7:—	12:32	6:13	11:01	P.-Ladány ind.	4:—	1:24	5:35	10:53	2:29	6:08
Rákos >	7:02	8:51	2:13	6:06	9:28	—	Jegenye >	—	—	7:59	11:14	7:16	—	Debreczen >	5:10	2:56	6:46	11:44	3:56	7:41
Ujszász >	8:28	10:59	3:36	8:40	10:56	—	B.-Hunyad >	—	6:40	8:37	1:44	7:54	12:20	Ermihályfalva érk.	6:36	3:57	7:29	1:—	4:58	9:13
Szolnok >	9:07	11:31	3:59	9:27	11:19	—	Csucsá >	3:25	7:09	9:19	2:15	8:37	12:52	Ermihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Szajol >	9:21	11:50	4:12	9:46	11:33	—	Rév >	5:26	7:47	10:08	3:01	9:32	1:34	Ermihályfalva ind. Sz. v. Sz. v. Gy. v. Sz. v. Sz. v.						
P.-Ladány >	10:43	2:—	5:28	11:53	12:55	4:54	Élesd >	5:54	7:59	10:25	3:15	9:49	1:48	Ermihályfalva ind.	6:17	11:17	3:14	5:27	9:14	8:02
Báránd >	—	2:12	—	12:07	—	5:11	Mező-Telegd >	6:21	8:11	10:42	3:28	10:07	2:01	Debreczen >	7:32	12:36	4:16	8:10	10:27	9:01
Sáp >	—	2:27	5:48	12:24	—	5:32	F.-Vásárhely >	6:49	—	11:01	—	10:27	—	P.-Ladány érk.	1:28	1:45	5:03	9:43	11:28	9:48
B.-Ujfalu >	11:18	2:47	6:03	12:46	1:33	5:58	Váradi-Velence >	7:02	8:32	11:10	—	10:37	2:25	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.						
M.-Péterd >	—	3:—	—	1:—	—	6:15	Nagyvárad érk.	7:11	8:38	11:17	3:57	10:44	2:31	Vértés—Debreczen—Nagy-Léta						
M.-Keresztes >	—	3:12	—	1:14	—	6:31	Nagyvárad ind.	2:22	8:43	11:36	4:10	11:04	2:38	V. v. V. v.						
Bors >	—	3:25	—	1:28	—	6:50	Püspöki >	2:36	8:52	11:47	—	11:14	—	Debreczen i.	9:35	4:31	Nagy-Léta-	5:25	1:05	
Püspöki >	11:48	3:32	—	1:36	—	7:02	Bors >	2:47	—	11:54	—	11:22	—	Sáránd >	10:18	5:16	Vértés ind.	—	—	
Nagyvárad érk.	11:56	3:42	6:39	1:48	2:11	7:16	Mező-keresztes >	3:12	—	12:05	—	11:37	—	H.-Bagos >	10:28	5:26	M.-Pályi >	5:47	1:30	
Nagyvárad ind.	12:16	3:58	6:46	2:06	2:18	12:25	Mező-Péterd >	3:30	—	12:17	—	11:50	—	H.-Pályi >	10:45	5:48	H.-Pályi >	6:03	1:48	
V.-Velence >	—	4:05	—	2:30	2:25	12:32	B.-Ujfalu >	4:07	9:23	12:29	4:50	12:05	3:18	M.-Pályi >	10:57	5:59	Sáránd >	6:40	2:29	
F.-Vásárhely >	—	4:16	—	2:41	—	12:45	Sáp >	4:39	9:38	12:47	—	12:25	—	N.-Léta-	—	—	Debreczen é.	7:18	3:13	
M.-Telegd >	12:48	4:38	7:15	3:03	2:50	1:12	Báránd >	5:01	—	1:01	—	12:41	—	Sáránd—Derecske.						
Élesd >	1:02	4:56	7:28	3:21	3:04	1:37	P.-Ladány >	5:17	10:06	1:34	5:40	1:19	4:03	Sáránd ind. Sz. v. Sz. v. Derecske ind. Sz. v. Sz. v.						
Rév >	1:26	5:20	7:50	3:45	3:26	2:10	Szajol >	—	11:21	3:08	6:59	3:04	5:19	Sáránd érk.	10:33	5:26	Derecske érk.	6:00	1:49	
Csucsá >	2:16	6:31	8:37	4:52	4:16	3:49	Szolnok >	—	11:44	3:35	7:32	3:37	5:39	Derecske érk.	10:42	5:45	Sáránd érk.	6:20	2:09	
B.-Hunyad >	2:49	7:16	9:08	5:32	4:52	4:48	Ujszász >	—	12:03	3:58	7:50	4:05	5:58	Arad—Nagyvárad.						
Jegenye >	3:15	7:49	9:33	6:01	—	5:34	Rákos >	—	1:37	6:03	9:28	6:52	7:38	Arad ind. Sz. v. Sz. v. Sz. v.						
Kolozsvár érk.	3:30	8:33	10:08	6:59	5:55	7:04	Budapest érk.	—	1:50	6:20	9:40	7:10	7:50	Arad érk. Sz. v. Sz. v. Sz. v.						